

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în ră-care 41.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și strălăutate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se primumără la toate oficiile
 postale din țară și din afară
 și la dd. colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 la administrațiune, piațamare
 Nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe tre
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dirabă în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Ună exemplară 5 cr. v. a. sau
 15 bani.
 Atâtă abonamentele câtă și
 inserțiunile suntă a se plăti
 înainte.

Nr. 114.

Brașov, Luni, Marți 21 Maiu (2 Iunie).

1891

Din cauza S-tei sârbători de mâne, diarulă nu va apăre până Mercuri sâra.

Brașov, 20 Maiu v.

E bătătoră la ochi, că pressa unгурescă, care se aprinde așa curândă din totă nimica și face cestiuni capitale din cele mai neînsemnate lucruri, rămâne rece și nesimțitoare față cu manifestățiile naționale unгурesci, ce le înscenaseră frații loră unгурi dela Bucuresci cu ocașiunea sârbărilor jubileului regelui Carolă.

Scimă, că în prima ăi a sârbărilor, cu ocașiunea defilărei societăților colonieloră streine, societatea coloniei maghiare s'a prezentat sub stindardulă sâu națională unгурescă, avândă cocarde unгурesci pe peptă, și pe când celelalte societăți aclamară pe Suverană cu „ura, să trăiescă”, Ungurii făcură excepțiune și strigară în limba loră națională ună puternică și întreită „Éljen!”

Casulă acesta servește ca ună puternică punctă de orientare în privința situațiunei politice și naționale a micei colonii unгурesci dela Bucuresci și decă pressa unгурescă urmărește cu atâta interesă chiar și cele mai neînsemnate mișcări ivite în sinulă Ciangăiloră de prin Bucovina, oră a Maghiariloră de prin America, cu atâtu mai virtosă casulă acesta ar fi meritat să fiă înregistrată din partea pressei unгурesci, căreia i-s'a oferită ocașiunea — pe câtă de dorită, pe atâtu de rară — de a arăta lunei, că accentele „sonorei” limbă unгурesci se audă nu numai între marginile înguste ale teritoriului țerei loră, ci și afară, peste granițe.

Dér pressa unгурescă tace tăcerea pescelui.

Ea tace, pentru-că fi esta rușine să vestescă lunei liberalismulă stateloră civilizate și nu-i dă mâna să spună, că miliónele de Români autochtoni de sub stăpânirea loră suntă curatū robă în

asemănare cu cele 30—40 de mii de emigranți maghiari dela Bucuresci.

Nu tace însă pressa unгурescă atunci, când unulă sâu altulă dintre noi voiesce să useze de dreptulă limbei sale, ci-lă îndrumază să mîrgă la Bucuresci, strigându-ne ăilnică, că: „eine munkaponye unгурescă, trebui să vorbesce unгурesc și se face la elă Vungur!”

Acesta e refrenulă.

Ce s'ar întempla însă, decă cu ocașiunea unoră asemeni sârbătoră naționale unгурesci, o delegațiune a noastră — trimisă nu în numele a câtorva mii de venetici, ci în numele a trei milióne de Români autochtoni, — s'ar presenta la Budapesta înaintea Domnitorului cu stindardulă națională ardelenescă și în locă de „éljen”, l'ar saluta cu „să trăiescă!”

Chiar și ideea acésta pentru despotii noștri e îngrozitoare. La vederea coloriloră ardelenesci roșu-galben-vînetă, ei de sigură s'ar spăria, precum se spăria biboliila vederea colorii roșie, și n'ar mai fi putere, care să-i rețină de-a nu se arunca asupra unei asemeni delegațiunii pentru a-o sfășia în bucăți.

Nu le amintimă acestea în scopulă de a face o asemănare între noi, Români de aici, și între mica coloniă unгурescă dela Bucuresci, căci o astfelă de comparațiă nică nu s'ar pută face. Noi suntemă aici într'ună stată poliglotă, suntemă ună poporă autohtonă, baștinașă, în numără de trei milióne; avemă drepturile noastre garantate prin înse-și legile țerei — avemă legea de naționalitate dela 1868.

Mica coloniă dela Bucuresci însă nu se află într'ună stată poliglotă, ci într'ună stată națională; Ungurii dela Bucuresci nu suntă ună poporă autohtonă, ci numai nisce venetici, nisce emi-

granți abia de câte-va mii. Fiindă de totului totă puțină, ei n'au preținsă și nică n'au putută pretinde nică-odată, că naționalitatea loră să fiă asigurată prin legă deosebite, — ei nu au o lege de naționalitate.

Cu tôte acestea însă, mica coloniă unгурescă din România vedemă, că o duce neasemnată mai bine ca cele trei milióne de Români autochtoni de sub stăpânirea unгурescă, ale căroră drepturi le suntă garantate în legea de naționalitate, dér căroră, în ce privesce dreptulă limbei și naționalității loră, nu li-se permite în faptă pôte cu nimică mai multă, decătu li-se permite popórelor imigrate din cele mai despotice și mai absolutistice state.

Și e de însemnată, că pe când în oră care altă stată civilizată ală Europei liberalismulă e necomparabilă mai mare ca la noi, pe atunci pressa unгурescă are nemedestia grosolană de a striga ăilnică, că mai liberală ca Ungurulă nu găsești poporă pe întregă roto-golulă pământului.

Dér zadarnică este tendința pressei maghiare de a orbi lumea și zadarnice suntă tôte laudele cu „liberalismulă” loră unгурescă; spiritulă timpului, spiritulă libertății e puternică și acestui spirită voră trebui și ei să cedeze mai curândă sâu mai târziu.

CRONICA POLITICĂ.

— 20 Maiu (1 Iunie).

— Diarulă din Londra „Contemporary Review”, publică ună articolă cu subscrierea „Ună bărbatū de stată italiană”, care articolă se ăice, că l'ar fi scrisă fostulă ministru-președinte italiană Crispi. Articolulă spune între altele, că Italia puțină are să-i mulțămescă Franței. Planulă lui Napoleonă, să creeze o confederațiune italiană a fost zădărnicită

de Mazzini. Planulă primordială de răboiu ală Italiei în anulă 1866 a fostă ca pe lângă fortărețe să mîrgă în contra Vienei. Napoleonă însă a silită pe Italia să înainteze în patruunghiulă fortărețeloră. Resultatulă a fostă Custozza. Răboiulă vamală între Italia și Francia a fostă provocată de Francia.

— Camera deputărilor franceși s'a ocupată în sâptemăna trecută cu cestiunea aprovisionărei fortărețeloră. Deputatulă Bourgeois vorbi în contra proiectului, ăicendă, că măsura acésta nu o ține de necesară. „Numai suntem în anulă 1870”, încheiă elă. „Francia are fortărețe în abundență, generalii noștri nu se mai numesă Bazaine. N'avemă să ne tememă, că orașele noastre fortificate voră fi nemijlocită înconjurate”. Majoritatea camerei fū însă de altă părere, fiindcă primă proiectulă, în urma căruia, în casă de răboiu, poporațiunea civilă din locurile întărite trebuie să fiă asigurată cu o aprovisionare de făină în timpă de 2 luni, și comunele voră avea să supórte în parte aprovisionarea recerută.

DIN DIETA UNGURESCĂ.

Desbaterile asupra proiectului de lege pentru introducerea administrațiunei de stată.

De multă n'a domnită în pressa și în cercurile politice unгурesci o agitațiune și o interesare așa de mare, precum se manifestă astăđi din incidentulă făimosului proiectă de lege privitoră la introducerea administrațiunei de stată, asupra căruia scimă, că desbaterile generale s'au începută în dieta unгурescă încă de Vinerea trecută.

Incă pe la 10 ore dimineața erau deja adunați toți deputății din Budapesta, galeriile erau îndesuite de publică, ér cei ce nu mai putură căpeta bilete de intrare, se îndesuiră pe la uși, așteptândă cu celă mai viu interesă să audă începutulă desbateriloră.

Incă la începută, când raportorulă comisiunei administrative, Desideriu Perczel, păși la tribună, se iscă în partea stângeră estreme ună sgomotă mare, așa că raportorulă nu putu vorbi nimică mai multe minute. Numai într'ună târziu,

FOILETONULĂ „GAZ. TRANS.”

Doispredece cu poșta.

După Andersen.

Era ună geră strașnică, cerulă senină și instelată, nu adia nică ună vîntă. „Bums!” trântiră o olă de usă. „Paff!” răsunară împușcăturile de anulă nou. Era în sâra de Silvestru; tocmai bate clopotulă 12 ore.

„Trateratra!” vine poșta. Trăsura cea mare de poștă se opri lângă pórta cetății, ea aducea douăspredece persoane, mai multe nu încăpeau, tôte locurile erau ocupate.

„Hura, hura!” se audă strigândă prin case, în cară omeni sârbau pe Silvestru și tocmai acum se ridicară în picioare cu păharele pline și inchinau în sănătatea anulă nou.

„Sănătate și mulțămire la anulă nou!” strigau ei, „o nevastă frumusică, ună sacă plină de bani, să pără grijile!”

Da, așa doriau toți și apoi ciocniră — poșta se opri înaintea porții cetății, cu óspeții străină, cu cei doispredece călători.

Ce felă ce persoane erau acestea? Aveau la ei pașapórte și bagagiū, daruri pentru tine și pentru mine și pentru toți ómenii din cetate. Cine erau acei streini? Ce voiau ei și ce aduceau? „Bună dimineața!” ăiseră ei cătră straja dela pórta.

„Bună dimineața!” le spuse acesta, fiindă-că clopotulă bătuse douăsprece ore.

„Numele D-Vóstră? Profesiunea D-Vóstră?” întrebă straja, pe aceia, cară se daseră josă mai întâiu din trăsura.

„Uită-te în pașaportă!” ăise celă dintăiu. „Eu sunt eu!” Intră-adevără era ună omă întregă, învêlită într'o blană de ursă și încălțată cu cisme blănite.

„Eu sunt bărbatulă acela, în care mulți își pună speranța loră. Vino mâne, atunci vei primi ună dară de anulă nou! Aruncă groșițe și taleri în tôte părțile; facă daruri, ba dau și baluri, tocmai 31 de baluri, mai multe nu potă să dau. Corăbiile mele au înghețatū, dér în comptoarulă meu e caldă. Sunt neguțatoră mare și mă numescă Ianuariu. La mine portă numai socoteli.”

Apoi veni celălaltă; era ună cara-

ghiosă, aranjatoră de comedii, baluri mascate și de felă de felă de petreceri. Bagajulă sâu consta dintr'ună poloboacă mare.

„Acesta ne va da multă de risă în timpulă carnavalului”, ăise elă. „Vrău să amuseză și să mă amuseze, fiindă-că eu din totă familia mea am viața cea mai scurtă; trăesă numai 28 de ăile, pôte că și 29; dér asta e atâtu câtă nimică. Hura!”

„Nu e erată să strigă atâtu de tare”, ăise straja.

„Te rogă eu potă să strigă”, răs-punse bărbatulă „eu sunt principele Carnavală și călătoreșă sub numele de Februarie.”

Acum veni ală treilea; părea că e fómăa intrupată, dér cu tôte acestea își ține capulă în susă, fiindă-că era înrudită cu cei „40 de cavaleri” (mucenică) și pe lângă aceea era și prevestitoră ală timpului. Fresce că acesta nu e ună oficiu grasă și de aceia elă cătră toți lăuda postulă. Bagajulă lui consta dintr'ună buchetă de viorele, pe care-lă avea în butonieră.

„Martie, marșă!” strigă ală patrueala și îlă îmbrânci pe înainte mergătorulă sâu. „Martie, Marșă! intră în camera de gardă, aici e punciu, îlă miroșă!” Dér nu era adevărătă, voia să-lă facă Aprilă! Cu acestea intră ală pătrălea. Fînța sa veselă le plăcū la toți, deși nu făcea multă trebă, ține mai multe sârbători. „Voia mea e schimbăciósă” ăicea elă „plăă și timpă frumosă! Sunt comisară pentru mutarea ómeniloră, sunt îngropătoră de cadavre, potă și se ridă și să plângă. Am haine de veră în giământanulă meu, dér ar fi o nebuniă, să le întrebuinteză. Aici sunt, și pentru ca să mă arătă la lume, umblu în cio-rapă de mătase și cu mufă.”

Acum se coboră din trăsura o damă.

„D-sóra Maiu!” ăise ea. Ciudadă lucru, avea haine de veră și la picioare avea galocă. Avea o jachetă verde și miroșia tare a parfumă, încătă straja începă să strănute. „Dumneđeu să te binecuvinte”. Cu salutarea acésta amicable intră înlăuntru. Ea era frumusică și pe lângă aceea era cântăreță, nu după cum suntă cele dela teatru, ci ca cele

după-ocă președintele de repetite-ori trase clopoșelul și provocă la ordine, îi succeese raportorului să ia cuvântul.

Tote declarațiunile principiare ce le făcuse raportorul în numele comisiei administrative, fură întâmpinate din partea stângii extreme cu un șgomot de demonstrativ. Se aușiau observațiunile batjocurtoare și strigări pătimașe, printre care se perdea puternicul sunet al clopoșelului președintelui.

În cele din urmă, oa pe la 11 ore, raportorul își termină rolul său chinător. Atunci luă cuvântul oratorului partidei independente și dela 48, Szederkényi Nandor. La vederea lui mulți dintre cei din dreapta se grăbiră cu grămada să eșă din sală, ér cei din stânga extremă, vędându-i, începură să strige după ei și să-i batjocurescă.

După ce se liniști șgomotul, Szederkényi luă cuvântul și după o vorbire înflăcărată prezentă proiectul de rezoluțiune în sensul să nu primescă proiectul. Elu își motivă acestu proiect de rezoluțiune provocându-se la însemnătatea libertății cetățenilor, la avantajele sistemului electoral și la pericolele, ce l-ar aduce introducerea unei administrațiuni de stat. O jumătate de oră dură cetirea acestui proiect de rezoluțiune, pe care stânga extremă pretinse, ca notarul să-l citească încă-odată ceea ce se și făcu.

Avea să urmeze acum la cuvântul ministrului-președinte Szapary. Înainte de a se urca acesta la tribună, cei din stânga extremă cerură să se sisteze ședința pentru cinci minute. Președintele s'a opus. De aci se iscară din nou scene turbulente și deși președintele n'a voit să întrerupă ședința, cei din stânga extremă și-au ajuns scopul prin aceea, că prin strigătele și șgomotul lor asurător îi făcu imposibilu ministrului președinte ca să ajungă la cuvânt. Și în trei rânduri a început să vorbească, dăr șgomotul stângii extreme totu-déuna l'a întrerupt. Sfortările președintelui, de-a restabili ordinea, nu ajutau nimic. În cele din urmă totuși îi succeș și ministrului - președinte Szapary să-și spună ce avea de spus, dăr în totu decursul vorbirii sale fu întrerupt de strigătele opoziției extreme. Mai vorbi în ședința primă în favorul proiectului și deputatul Vesperimului, Szabo Imre, care în acute momente de crisă făcu prin vorbirea lui nemărginite bucurii guvernamentalilor, carl cu micu ou mare, deputați și ministru se grăbiră a-i stringe mâna cu căldură și alu felicitare, pentru-că în aceste momente de grea încercare a avută bunătate a le ține parte și a se alătura la ei.

În ședința primă, lupta a decursu numai între guvernamental și opoziția extremă. Oposia moderată, în frunte cu

contele Apponyi, n'a dășu nici albă, nici neșră; ea a statu neutrală.

În ședința dela 30 Maiu început seria discuțiilor deputatul Iuliu Iusth din partida independentă și dela 48. Elu combătă proiectul de lege provocându-se între altele și la punctul de vedere privitoru la naționalităș; între altele elu aduse ca exemplu Austria, unde funcționarii nu se alegu, ci se numesc și cu tote acestea „ideea de stat nu este consolidată“.

Cea mai mare senzațiă în această ședința a produs'o însă contele Apponyi. În numele său și alu partidei sale (oposiția moderată) elu luă în apărare proiectul de lege pentru introducerea administrației de stat, declarându în numele său și alu partidei sale, că se alătură necondiționat la partida guvernului, fără însă de a se fusiona cu aceea.

Declarațiunile lui Apponyi au lăsată ca opăriș pe cei din stânga extremă, în timp ce cei din dreapta, cu ministri cu totu, îi strinseră mâna cu căldură.

Lupta rămâne a se continua așa-déră numai între guvern și stânga extremă. Ceșt din urmă pară a fi forte îngrijaș și în organul lor „Egyetertés“ făcu călduros apelu cătră poporul maghiar ca să nu lase să i se răpescă drepturile sale.

SCRILE ȘILEI.

— 20 Maiu (1 Iunie).

Limba română în Paris. Din Paris ni-se împărtășese, că eminentul profesor de limba română dela școla de limbi orientale din Paris, d-lu E. Picot, șa început de curând unu cursu asupra istoriei literaturii române. Acestu cursu prezintă unu deosebitu interesu prin faptul, că printre numărusele documente pe care elu e întemeiatu, sunt unele necunoscute încă filologilor noștri. Pe lângă unu mare număr de Români acestu cursu e frecventat de mai mult Francesi, cari grație distinsului lor profesor, au ajuns să cunoscă limba noastră.

Casina română din Clușiu. Foile ungureș din Clușiu aducă șcirea, că după ce prin ordinațiune ministerială casina română din Clușiu fu huiduită din curtea casei parohiale, în care fusese până acum, Românii au închiriat pe o stradă principală unu altu localu pentru casină, multu mai bun și mai potrivit ca celu de mai înainte. Eri s'a ținutu în noulu localu o ședința festivă, fiindu la ordinea șilei și alegerea unui președinte alu oasinei, în localu d-lui protopopu Laszlo, care a demisionat.

Invitare. Junimea română academică de pe valea Șieului invită la petrecerea de veră, ce se va arangia în Șintereag

la 22 Iunie st. n. în favorul bisericeș și școlei române gr. cat. de acolo. În paușă se va juca „Călușerul“ și „Romanul.“ Preștă intrării de persoană 1 fl., în familia 80 cr. Începutul la 4 ore p. m. Pentru comitetu: Pompeiu Făgărășanu, președinte; Georgiu Manciu, secretar; Bartolomeiu Sigarteu, controlor. Suprasolvirile se vor publica prin diare. Familiile suntă avisate la proviziunea proprie.

Fortificațiunile României. Ministrul român de resbelu a depus pe biroulu Camerei unu proiectu de lege prin care cere unu creditu de 45,000,000 franci pentru terminarea fortificațiilor și cumpărarea de cupole cu armamentele destinate fortificațiilor dela Galați, Focșani și Nămolosa.

„Uj magyar.“ Se află la Deșiu unu așa numitu „om“, cu numele Constantinu Mărgineanu. Din simplu finanțu, ce a fostu, elu avansă de-a dreptul la „rangul“ de servitoru alu direcțiunei financiare din Deșiu. În semn de recunoștință pentru acesta, elu își lăpădă numele românesc și se boteză pe unguresce cu numele de „Ronyai Szilard.“ Acum, că botezatu-s'a elu în numele lui Belzebub, ori alu lui Luciferu, — asta nu împorță. Destul, că viitorul lui este asigurat și să nu vș miraș, decă mâne-poimâne ilu veș vedē înaltu funcționar de stat. — Totu lucrul a costat numai cincu pișele.

Iubileul de 25 de ani alu domniei Regelui Carolu I.

În ziua a doua Sămbatā, în 11 Maiu v., la orele 10 dimineța, Regele și Regina, față fiindu principele Ferdinandu și principele hereditar de Hohenzollern, au primit la Palatu clerul catolic din Bucuresci și Iași, în numele căruia vorbi în limba franceză Archiepiscopul Costa. Urmără apoi pe rând comunitatea evangelică, reprezentanții Eparchiei evanghelice-calvine, comunitățile israelite din Capitală de riturile spaniole și occidentale. În numele acestor din urmă, predicatorul templului coral, Dr. Beck, cerând M. S. Regelui voia să pronunțe binecuvântarea prescrișă de religiunea mosaică la vederea unui capu încoronat, începă astfel: „Binecuvântatū fi, Dōmne, care ai împărtășit omului muritoru din cerșca ta Maiestate!“

După primirea comunităților deosebitelor culte, Augustii Suverani și Principii trecură în sala cea mare de ceremonii unde erau adunate peste 40 de delegațiuni ale diferitelor societăși și școle.

Suveranii și Principii trecend pe dinaintea acelor delegațiuni, frunțașii lor le adresară urări în numele societăților ce reprezentau, înmânându-Le, totodată, împreună cu adrese de felicitări, daruri forte frumoșe. Maiestățile Lor

Se opriră la fiă-care din delegațiuni, arătându-le viuele Lor mulțumiri pentru doveșile de iubire și devotamentu ce Li Se manifestau.

După acesta, urmă primirea delegațiilor, corporațiilor de meseriaș, industriaș și comercianți, precum și acelea ale societăților filantropice, tote puse sub conducerea D-lui Dim. C. Butulescu, delegatul comisiei serbarei iubileului. Atātu sala cea mare de ceremonii, cât și celelalte sali laterale, galeriile și scara de onore, erau înșesate de membrii acestor delegațiuni, cari aclamau cu entusiasm pe suverani în trecerea Lor, oferindu-Le adrese de felicitări, buchete de flori și cununi.

După sfârșirea primirii, tote corporațiunile se aședară în mijlocul curții Palatului.

La orele 11½, întregul corp ofițeresc alu garnisōnei, precum și ofișerii de rezervă, avend drapelele în fruntea lor, au venit la Palatu ca să asigure din nou pe Căpetenia oștei de dragostea și devotamentu lor.

D-nii ofișeri, apoi, se suiră în marea sală de ceremonii.

Aci d. generalu Iacobu Lahovari, ministrul de resbelu, înaintându în fața tronului, pe care stau Maiestățile Lor, înmână Regelui unu album, în care figurau portretele d-lor general și a tuturor șefilor de corpuri împreună cu semnăturile ofișerilor din fiă-care corp în parte; cu acestu prileju, d. ministru șise între altele:

„...Sire a-ș arătat poporului român că nimic nu trebuie să-i fiă mai scump decătu independența țerei sale și că siguranța șilei de mâne este singurul mijloc de crescere morală și materială!“

Țera V'a ascultat și batalioane s'au înmulțit împrejurul Regelui Lor, escadronele s'au format, tunurile au eșit ca prin farmec din pământ și stau mute, gata, însă, a proclama sacra apărare a țerei!

Armata română, espresiuinea cea mai înaltă a mândriei unui popor, care voeșe să trăiescă și să moră liberu, vine așt să șică lui Carolu I: Ne-ai dat, Sire, puterea și increderea, Ne-ai dat gloriă, Ne-ai condus 25 ani, arătându-ne tot'dauna calea cea mare, cea sigură, a onorei și datoriei, Te vomu urma tot'dauna, Sire!

Și ca semn de legătura sacră, ce unesc pentru veci pe ostașii români cu Căpitanul lor, ei au adunat la unu loc gândurile și inimile tuturor și m'au înșcroat a le depune la picioarele Tronului, strigându toți într'unu glas: Trăiescă M. S. Regele! Trăiescă M. S. Regina! Trăiescă A. S. R. Principele Ferdinandu!

După acesta, d. căpitanu Boteșu, rănit în rēșboiul neatērnărei, în numele mai multor camarași ai șei ce erau față, grăi:

Sire!
Virtutea română a reînviat pe malul drept al Dunărei, unde Maiestatea Ta ai dus la luptă și la Victoria oș-

din pădure; nu umbla prin corturi, nu, ci prin pădurea verde și cânta numai din plăcere. În cutia ei avea operele lui Christian Winter și micile poesii ale lui Richard.

„Acum vine dōmna, tinera dōmnă“ strigau cei din trășură, și îndată se cobori o damă tēneră și gingașă, mândră și frumușică. Ea putea să mērgă în trășura ei, dăr venea cu ceilalți cu posta, pentru ca să arate, că nu e îngâmfată. Nici-odată nu călătorea singur, ci însoțită de fratele ei mai tinēru Iuliu.

Acesta era bine făcutu, purta haine de veră și o pălărie de Panama. Avea cu elu puțin bagagi, pentru ca să nu-i fiă greu în arșița cea mare a sōrelui. Avea la elu unu ciarciaș și haine de scaldat, acesta nu e tocmai multu.

Acum veni mama, dōmna Augustu, preocupată en gros, proprietara mai multor lăși cu pesce, o țerancă cu unu mare crinolinu. Era grasă și robustă, ea însă-și ducea butoiul de bere pentru mușterii în piștă. „Trebuie să-și cășoige fiă-care pânea, întru sudōrea feșei sale“

asta era deviza ei. „Acēsta stă în bibliu, afară de aceea mai poș să faci și câte o petrecere în pădure și să dai câte unu ospētu de tōmnă“. Era mamă.

Acum apără erăș unu bărbat, după esterioru era pictor, măestru în color, pădurea frunșele trebuiau să-și schimbe colōrea, când audeau de el, dăr nu în defavorul lor. Pădurea în curend luă o înfășurare roșă, galbină, castaniă. Măestru șcia să fiere ca graurul negru, era unu lucrătoru sprinten și-și împodobea păharul de bere cu hemeiu, fiindcă îi plăcea podoba. Aici se afla elu acum cu oia sa de color, acesta era totă avușia sa.

După elu venea proprietarul, acesta se gândea numai la seceriș, la plug și la economia câmpului, puțin și la plăcerile vênătōriei. Avea câni și pușcă, buzunarul lui era plin de nuc; făcea cnic, enac! Avea grozav de multu bagagi cu elu, între acesta și unu plug englezesc. Conversațiunea lui se mărginea numai la cestiuni agronomice, nu prea înțelegea multu din tușitul și din

sforăitul successorului său. Era Noemvre, care venea acum.

Avea guturai, unu înfricoșat guturai, așa încât mai mare lipsa avea de unu ciarciaș, decătu de o batistă. Elu șicea că-i va trece rēcela, decă va începe se taie lemne, și acesta voia și elu, fiindcă era măestru în tăiatul lemelor. Sēra își petrecea timpul făcend patine, fiindcă șcia bine, că în câteva săptămāni, se vor folosi de jele.

Acum veni cea din urmă persoană, bētrāna mamă bună, cu oia cu foc; ea tremura de frig, dăr ochii ei străluciau ca două stele. Avea cu ea unu rēvaru de flori cu unu brad mic. „Pe acesta i-lu voi îngriji, și voi aștepta, ca până în sēra de Crăciun se creșcă mare, să ajungă dela podin până la tavan și se strălucescă în luminile aprinse, în mere și nuc aurite și în alte podobe. Oia cu foc dă căldură ca și unu cuptor, scot din buzunar cartea cu povesci și le ceteșc copiilor, așa încât toți copii stau liniștiți în cameră, dăr păpușile de pe pom înviēz și micul inger de oeră

din virful pomului dă din arip, sboră în jos de pe virful verde și sărută pe mic și mare din cameră, chiar și pe copii șraci, cari stau afară și cântă cântecul de Crăciun despre stēua de deasupra Vifleemului“.

„Trășura pōte merge mai departe“, șise sentinela; „numērul 12 e complect. Lăsaș să trecă acum o altă trășur!“

„Lasă să între întēiu cei doispreșce!“ porunci căpitanul, care era de gardă. „Numai totu câte unul! Pașaportele le voi ține la mine; fiă-care are pașaportu pe câte o lună, când va espira, atunci voi nota pe pașaportu cum s'a purtat fiecare. Fii atātu de bun, D-le Ianuarie și potșese înlāuntru!“

Acesta intra în lāuntru.
— După-ocă va trece unu an, atunci îți voi spune ce mi-a adus cei doispreșce, mie, ție și la toți ceilalți. Acum nu șciu, și nici chiar ei nu șciu nimic — fiindcă timpul în care trăim e de totu minunat. . . .

Ucu Paolo.

tirea română. Influența de Vitejia Mareli' loră căpitan, oștenii români au înscris în granitul Balcanilor independența Patriei.

Mai fericiți decât mulți, foarte mulți din frații noștri de armă, cari au căzut în bătăia făcându-și datoria, noi, răniții sau mutilații din război, ne-am ostit durerile corporale aclamându-i împreună cu întreaga națiune pe Carol I., primul Rege al României independente.

Martori niști ai vitejiei Mareli' loră Căpitan, subsemnații înălța mulțumiri lui Dumnezeu, căci le-a învoit să trăiască pentru a saluta și ei ziua cea frumoasă a jubileului de 25 ani a Majestății Văstre.

Trăiesce și domnesce încă mulți ani, Sire, căci împreună cu Majestatea Sa Regina, după ce generoși ați alinat, înfrimățile noastre, mai aveți încă răni de vindecate, răni făcute în corpul Națiunii din trecutului nemilos.

Trăiască A. S. R. Principele Ferdinand!

Suveranul cu glas răsunător și bărbătesc duse:

„Cu mândria mă vedu astăzi înconjurat de iubita mea armată.

„Din momentul când am pus piciorul pe pământul românesc, o lungă cale de muncă neobosită am străbătut împreună, uniți prin același gând, întăriți prin aceeași credință: mărirea și iubirea Patriei.

„Alesu ca Domn al Țerei, dela început am întâmpinat mari greutăți și chiar primejdii.

„Atunci, pentru întâia oară, oștirea a fost chemată să apere ce era întemeiat pe voința națională; decă numărul n'a fost mare, sufletul său însă era cuprins de un mândru avânt, care m'a îndemnat a depune o stăruință de toate zilele spre a pute ridica puterea noastră militară la înălțimea armatelor moderne.

„Țera înțregă a contribuit la întărirea armatei și ochii Mei a fost totdeauna îndreptat cu dragoste spre dâna urmărind pasu cu pasu mersul său în toate transformările și dezvoltările prin cari a trecut în acest sfert de veac.

„Am vădit crescând o înțregă generațiune, pe care am găsit-o încă în școala militară și pe care cu bucurie astăzi o vedu în fruntea unităților tactice. Cu drept cuvânt potu dice, că acești oficeri sunt copiii Mei.

„Munca Mea și silințele noastre au fost răsplătite cu prisos mai curând decât ne puteam aștepta. Neatârarea României, proclamată de Țera, a fost întemeiată de Oștire și botezată cu sângele său.

„Biruințele dobândite de voi strălucesc astăzi nu numai în istoria națională, ci sunt înscrise în analele militare ale lumii, spre fala neamului românesc.

„Vitejia voastră din trecut 'Mi dă o deplină încredere în voi pentru viitor.

„Darul ce 'Mi aduceți astăzi, în amintirea unui trai de un pătrar de veac petrecut împreună, îl primescu ca un semn de iubire și de credință, și-l privescu ca o mărturie, că armata recunoșce sentimentele ferbinte de cari sunt însuflețit pentru toți acei, cari poartă spada spre apărarea Patriei. Acest dar 'Mi este cu atât mai scump, cu cât, odată cu semnăturile puse pe această carte, 'Mi dați și sufletele văstre.

„La dragoste răspund; și când datoria ne va chema, totdeauna strâns uniți, se arătam Țerei, că nici odată nu va putea să ne ceară atât, cât noi vom fi în stare să facem pentru dâna.”

După acestea corpul oficeresc, mergând în curtea Palatului, se întocmi într'un mare careu; ér în stânga, în linia de bătae, erau așezate toate drapelurile corpurilor de trupă ce luaseră parte la război.

Regele și Principii, coborându-se în curtea Palatului, urmați de domni generalii, de atașaii militari și de statul major Regesc, trecu pe dinaintea frontului drapelurilor spre a le saluta, apoi pe dinaintea corpului oficeresc și se îndreptă în urmă spre scara cea mare unde se află M. S. Regina, înconjurată de Curtea Sa, pentru a primi defilarea drapelurilor și a diferitelor corporațiuni ce staționau în mijlocul curții Palatului.

După defilare, Regele și Regina se retraseră în apartamentele Lor.

La orele 2 după amiază, în curtea Palatului se adună toți primarii comu-

nelor urbane și rurale ale Țerei, cari având în cap pe primarul Capitalei, cu consiliul comunal și toți primarii comunelor urbane, se urcară în sala de ceremonii, așezându-se pe județe, în sălile laterale, în galerii și pe scara de onoare.

D. *Primar al Capitalei* în numele tuturor salută pe Suveran printr'o înflăcărată vorbire, la care M. S. Regele răspunde prin discursul adresat către primari (pe care l'am raportat deja în numărul trecut).

Majestatea Loră opreau primarii din fiă-care județ, îi întrebau despre păsurile și interesele lor, densii fericiți erau, că se vedu așa de apropiați de Tron, ér pe chipurile lor era zugrăvită mândria, ca întorcându-se la sate voru pute spune, că ochii lor vedu au Pe rege deschidându-le ușile Palatului Seu.

La orele 5, M. S. Regele și Principii merseră în grădina Cismigiu, unde primăria Capitalei dete un prânțu tuturor primarilor veniți pentru a lua parte la această sărbătoare națională.

Suveranul și Principii trecu pe dinaintea primarilor așezați în dreapta și în stânga meselor, și oprindu-se în mijlocul lor, Majestatea Sa lua un pahar și închină în sănătatea primarilor dîcînd:

„Am dorit a veni încă odată în mijlocul vostru spre a închina un pahar în sănătatea voastră. Vouă, cari ați alergat din toate unghiurile Țerei pentru a fi martori la a 25-a aniversare a Domniei Mele, cu dragoste vă mulțumesc. Întorcându-vă la căminele văstre, spu peti tuturor, că Regele Vostru iubesc Țărâna, care este temelie Statului ca plugar și ca apărător al Patriei.”

Prelungite și infocate strigări umplură vesdudul când Regele și sfârși cuvântarea.

D. *Ulysse Boldescu*, primarul Craiovei răspunde între altele:

Sire,
Dela munte la Mare totă suflarea românească este astăzi în veselie.

Populațiunea Valachiei, Moldovei și Dobrogei, unită într'una și singură mare Națiune, salută prin noi, primarii, reprezentanții ei, pe Majestatea Văstră, Suveranul României.

Serbarea celor 25 ani de glorioasă Domnie a Majestății Văstre, a îmbucurat inimile tuturor; căci multe și mărețe sunt faptele săvârșite în acest sfert de veac. Ele au făcut să regenereze Națiunea română, să reinvieze vitejia strămoșească și să înalțe Statul român făcându-l cunoscut peste mări și Țări.

Din colibe și palate din totă țera aducem la picioarele Tronului asigurările unui devotament nemărginit și nestrămutat...

După acesta, Regele și Altețele Loră trecu pe dinaintea mesei, vorbindu primarilor cu dragoste; ér la orele 6 Se întorseră la Palat.

La orele 6 $\frac{1}{2}$ se dete la Curte un prânțu de gală, la care au fost poștiți Mitropolitii, toți miniștri și foștii consilieri ai Tronului dela începutul Domniei Regelui până la timpul de față, primu președintele înaltei curți de casație, președintele înaltei curți de compturi, administratorul domeniului Coronei generalii, primarul Capitalei etc. peste tot 80 de persoane.

Pe la sfârșitul prânțului. Regele purtă un toast pentru România.

D. General Florescu, președintele Consiliului toastă pentru Regele, D-lu senator Alex. Orăscu închină în sănătatea Reginei arătând, că poartă pe frunte o întreită coronă, aceea de Suverană, a talentului și a bunătății, ér D. N. Krețulescu ridică un toast în onorea Principelui Ferdinand.

La orele 9 $\frac{1}{2}$, Suveranul și Principii merseră la Cismigiu pentru a vedé focurile de artificii și fântânile luminoase ér la 10 $\frac{1}{2}$ se întorseră la palat.

In ziua a treia, Duminecă, 12 Maiu la orele 10 dimineața, Regele și Regina împreună cu Principii, urmați de domnele de onoare și de adjutantul de ser-

viciu, au mersu la grădina Episcopiei spre a fi de față la serbarea copiilor tuturor școlilor Capitalei.

Suveranii și Principii au fost primiți în sunetul imnului național, cântat de muzica elevilor dela Sulina, și în mijlocul aclamațiilor nesfârșite ale tuturor copiilor, ce umpleau grădina și cari erau așezați pe două lungi șiruri, având în cap profesori și profesore.

Apoi, Maiestățile Loră au intrat în vestibulul Ateneului și au primit defilarea elevilor, cari Le oferiră numeroase buchete de flori și osebite lucruri de mână. După-ce elevele din școala centrală au cântat imnul, Suveranii s'au retras, ér copiilor li-se dete o mică gustare.

La orele 11, Majestatea Loră se întorseră la Palat. La orele 2 după amiază Regele, Regina și Principii au mersu la hypodrom, voindu să vadă alergările de cai, organizate de societatea Jockey-clubului român. La orele 5 $\frac{1}{2}$ s'au întorseră iarăși la hypodrom, pentru a privi focurile de artificii, ce se făcuse acolo de pirotechnia armatei. Tote stradele și edificiele publice inotau în lumină; ér Capitala și mulțimea de lume sosită din județe eșise pe strade.

După săvârșirea focului de artificii, Suveranii se întorseră la Palat, la orele 11 noptea, în mijlocul aceluiași viu entusiasm ce i întovărășise necontentu în toate locurile, unde ei Se arătase în timpul sărbătorii jubileului.

România, dice în fine „Monit. Ofic.” dela un capet la celalaltu trebuie să fiă mândră, că această sărbătoare a fost atât de măreță și de veselă.

Din Bucovina.

Suntem rugați a da locu următoarei întimpinări:

In locul diarului „Revista Politică”, ce a apărut până acum de două-ori pe lună în Suceva, iese acum în Cernăuți ca organ de publicitate al Românilor din Bucovina „Gazeta Bucovinei.”

Cu programul acestui diar trebuie să fiă înțelesu fiă-care Român; cum se va pute însă realiza ideea de a trăi în prietini cu Rutenii, cu Germanii și chiar cu Polonii, cari fiă-care au aspirațiuni proprii, nu putem prevedé.

In ori ce casu acestu diar va pute influența opinia publică numai atunci într'un chip sănătos, decă va sci a se feri de căile politice urmărite până acum și va stăru pentru organizarea Românilor din Bucovina într'o partidă cu un program precis, carea să sci, ce voiesce și cum să realizeze ceea ce voiesce.

Cu regretu trebuie să constatăm, că chiar primul număr al „Gazetei Bucovinei” atacă pe unicul deputat român, care are vederi politice, cum am dice, mai „junimiste”, anume pe baronul Doxuta Hormuzaki, din motivu, că acesta a intrat ca membru în „clubul Coronini” din camera deputaților din Viena, pe când celalți trei deputați români au intrat în clubul slav-feudal-ultraclerical al lui Hohenwart.

Hormuzaki nu a putut în urma direcțiunii politice sale tradiționale de ja în camera deputaților anterioară să intre în clubul de atunci al lui Hohenwart, care era pe vremea aceea compus din alte elemente, ci a preferat a nu intra nici într'un club, pentru ași păstra libertatea votului.

Deorece însă nealipirea pe lângă o partidă politică din camera austriacă îi face respectivului deputat imposibil or-ce activitate priincioasă și spornică, pentru-că de pildă un astfelu de deputat nu este alesu nici într'o comisiune, a fostu silitu Hormuzaki să intre într'un club.

Hormuzaki nu a putut să intre în clubul actual al lui Hohenwart, precum nici nu a putut să se alipescă pe lângă partidă germană, séu pe lângă

ceea a Cehilor tineri din următoarele motive:

Elu nu este pentru reducțiunea instrucțiunii școlare, nu este un adversar al convențiunilor comerciale, nu voiesce să promoveze propaganda catolică-jezuitică și trebuie să sprijinescă legislațiunea socială a statului.

In sfârșit, pentru Hormuzaki, Bucovina nu este un accesoriu al Galiei și nu voiesce, ca Bucovina să fiă numai o stație de avansamentu pentru funcționarii ceho-poloni.

Unicul club din camera deputaților, care represintă idei moderate liberale și este format din elemente române, este clubul lui Coronini; alipirea pe lângă această partidă de aceeași origine este cea mai firască pentru un Român, care nu este nici reacționar, nici ultra-agrar.

Frica de centralismu a dispărut, suntu foarte puțin germani liberali, cari cred în posibilitatea realizării acestei idei între feudali și clericali clubului Hohenwart, se vor găsi multu mai mult apărători ai acestei idei.

Ce privesce pe contele Hohenwart, este destul a observa, că acesta ca președinte al comisiunii, ce a fostu însărcinată cu redactarea unui proiectu pentru reorganizarea administrațiunii, a propus, ca Bucovina să fiă stersă ca provincie și să fiă administrată ca un district al Galiei.

Unu Hurmuzaki, care vedîndu, că poziția sa ca funcționar îl pune în contradicție cu convingerea sa religioasă și națională, a preferat a renuncia la cariera sa ca funcționar de stat, dela carea putea multu aștepta; nu se lasă abătut dela convingerea sa, și va fi în poziția în toate cestiunile naționale, confessionale și economice privitoare la Bucovina să slujescă intereselor națiunii sale într'un club liberal moderat cu mai mult spor, decât într'un club, unde prevalăz vederile autoritative ale presidentului și care este compus de o amestecătură de Slavi, Cehi, Clericali, Germani, Ruteni, Agrari și alții, precum este clubul lui Hohenwart.

Telegramele „Gaz. Trans.”

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Pojun, 1 Iunie. Dispozițiunea Franciscanilor e deprimată, fiind-că se crede, că Roma va duce lucrurile până la extrem.

Viena, 1 Iunie. Franciscu Ferdinand a petrecut noptea în neliniște și în insomnie. S'au ivit aparițiuni mai violente de friguri, înainte de prânzu i se făcu mai bine.

Atena, 1 Iunie. Scirile din Corfu esprimă temerea, că turburările se voru pute repeți, decă se voru face cunoscute rezultatele cercetării referitoare la fata ucisă*).

Moscu, 1 Iunie. Țarul și Țarina Rusiei au vizitat espozițiunea franceză din Moscu.

*) Nascere la turburările din Corfu a datu presupunerea, că Evreii ar fi ucis în ascunsu o fată creștină.—Red.

Cursul pieței Brașov.

din 1 Iunie st. n. 1891

	Cump.	Vend.
Monede românești	9.29	9.35
Argint românesc	9.22	9.27
Napoleon-d'or	9.30	9.34
Libre turcesci	10.52	10.57
Imperiali	9.52	9.57
Galbin	5.42	5.47

Cursul la bursa din Viena.

din 30 Maiu a. c. 1891

Renta de aur 4%	104.95
Renta de hârtă 5%	101.40
Renta de argint austriac	125.00
Renta de aur austriac	111.10
Galben împărătesc	5.54
Napoleon-d'or	9.34
Mărci 100 imp. germane	57.70
Londra 10 Livres sterlinge	118.—

Proprietar:
Dr. Aurel Mureșanu.
Redactor responsabil interimar:
Gregoriu Maior.

No. 6302—1891

599,2—2

Nru 6300—1891

600,2—2

PUBLICAȚIUNE.

Pentru darea în întreprindere a următoarelor lucrări, și anume:

- 1. Facerea stradei laterale dinjosă de noul edificiu al școlilor reale superioare.
2. Dărîmarea zidului cetății și a unor clădiri pentru regularea parțială a stradei argintarilor.
3. Intretinerea stradei Spitalului.
4. Regularea stradei Pantofarilor, conform planurilor și deviselor, se va ține Lună 8 Iunie a. c. în cancelaria oficiului orașenesc la 3 ore p. m. pertractarea ofertelor scrise.

Suma totală a costului face 5896 fl. 90 cr. Se pot așterne oferte pentru toate aceste lucrări, sau și numai pentru câte o parte din ele, în casul din urmă însă trebuie ca să se arate precis în ofertă la care lucrare în special se referă aceasta.

Ofertele scrise și timbrate, provădate cu un vadiu de 5% din prețul costului precum și cu declarațiunea obligatorie, că oferentul se supune condițiilor licitațiunii și ale contractului, — sunt a se așterne până cel mai târziu 8 Iunie a. c., 12 ore a. m. la oficiul economic orașenesc.

Soțământul acordat din suma costului este a se scrie în ofertă în procente și totală atât cu cifre cât și cu litere.

Oferentul, a cărui ofertă se va încheia, este îndatorat să suplinească imediat vadiul la 10% după suma ofertei încheiate. Planurile pentru construcții și devisele, precum și condițiile licitațiunii și contractuale detaliate se pot vedea în oficiul economic orașenesc.

Brașov, 9 Mai 1891.

Magistratul orașenesc.

PUBLICAȚIUNE

Spre scopul asigurării lucrărilor curățirii stradelor și canalelor în orașul Brașov și în suburbii pentru durata din 1 Iulie 1891 până la 30 Iunie 1894 se va ține Miercuri în 10 Iunie a. c. o pertractare scripturistică de oferte.

Se avisază deci reflectanții provocându-se de ași așterne până în 10 Iunie înainte de prânz, 12 ore, d. lui primarului Francisc de Brennerberg ofertele scripturistice, sigilate și provădate cu un timbru de 50 cr, precum și cu un vadiu de 10% computat după suma de rebonificare, ce se pretinde pentru un an. Se observă cumcă după 12 ore a amintitei zile nu se mai primesc nici un ofertă.

Ofertele se pot refera asupra tuturor lucrărilor pentru întregul oraș, sau numai pentru singuraticile părți de oraș, și anume: orașul intern, Brașovul-vechiu, Blumena și Scheiu.

Ofertul are să conțină pe couvertă numirea părții de oraș pentru care se oferă.

Suma de rebonificare are de a se aminti în ofertă cu litere și țifre, ofertul are să conțină mai departe declarațiunea, cumcă oferentul își sunt cunoscute condițiile de oferte și de contract și că se supune lor necondiționat.

Deschiderea comisională a ofertelor va avea loc în 10 Iunie a. c. după prânz la 3 ore în oficiul orașenesc economic.

Condițiile amintite se pot examina în decursul orelor oficiale în oficiul orașenesc economic până în ziua pertractării de oferte.

Brașov, 23 Mai 1891.

Magistratul orașenesc.

ABONAMENTE

la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe trei luni. 3 fl. —
Pe șase luni. 6 fl. —
Pe un an. 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

- Pe trei luni. 10 fr.
Pe șase luni. 20 fr.
Pe un an. 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe an. 2 fl. —
Pe șase luni. 1 fl. —
Pe trei luni. 50 cr.

Pentru România și străinătate:

- Pe an. 8 franci.
Pe șase luni. 4 franci.
Pe trei luni. 2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Octombrie 1890.

Table with multiple columns for train routes: Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, B.-Pesta-Arad-Telus, Telus-Arad-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu, etc. Includes train numbers, departure times, and arrival times.